

Centralna Komisja Egzaminacyjna

Arkusz zawiera informacje prawnie chronione do momentu rozpoczęcia egzaminu.

Układ graficzny © CKE 2010

WPISUJE ZDAJĄCY

KOD

--	--	--

PESEL

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

*Miejsce
na naklejkę
z kodem*

**EGZAMIN MATURALNY
Z JĘZYKA ŁACIŃSKIEGO
I KULTURY ANTYCZNEJ**

POZIOM ROZSZERZONY

MAJ 2011

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 12 stron. Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
3. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
4. Podczas egzaminu możesz korzystać ze słownika łacińsko-polskiego oraz atlasu historycznego.
5. Na karcie odpowiedzi wpisz swój numer PESEL i przyklej naklejkę z kodem.
6. Nie wpisuj żadnych znaków w części przeznaczonej dla egzaminatora.

**Czas pracy:
180 minut**

**Liczba punktów
do uzyskania: 100**

*Część I – 20 pkt
Część II – 50 pkt
Część III – 30 pkt*

MKL-R1_1P-112

Część I – leksykalno-gramatyczna (20 pkt)**Zadanie 1. (5 pkt)**

Uzupełnij każde z niedokończonych zdań, tak aby zachować sens zdania wyjściowego.

1. Cum tempus necessitasque postulat, decertandum est.

Tempore necessitateque

2. Aviae et avo domus pulchra erat.

Avia et

3. Discipuli libros multos legere debent.

Discipulis

4. Nihil est amabilius quam virtus.

Nihil est amabilius

5. Magiser docet: *Horatius poeta magnus fuit.*

Magister docet

Zadanie 2. (5 pkt)

Uzupełnij zdania podrzędne poprawnymi formami czasowników podanych w nawiasach.

1. Vos, Quirites, quoniam iam nox (sum, esse, fui), in vestra tecta discedite.
2. Haec propterea scripsi, ut vos (intelligo, intelligere, intellexi, intellectum) me non sine causa laborare.
3. Quis potest esse tam aversus a vero, ut (nego, negare, negavi, negatum) omnia administrari deorum nutu?
4. Dies deficiat si (volo, velle, volui) paupertatis causam defendere.
5. Quamquam adesse eis non licebat, (adsum, adesse, affui) tamen.

Zadanie 3. (5 pkt)

Uzupełnij zdania prawidłowymi formami wybranymi spośród zaproponowanych. Zakreśl wybrany wariant odpowiedzi.

1. Resistendum est tamquam contra morbum.

- A. senectutis
B. senectuti
C. senectutem
D. senectute

2. Celeriter haec fama ac nuntii ad Vercingetorigem

- A. perfert
B. perfertur
C. perferebat
D. perferentur

3. Parvum ego te, Iugurta patre in regnum meum accepi.
A. amittente
B. amisso
C. amissuro
D. amittendo
4. Est providere quid futurum sit.
A. consule
B. consul
C. consulis
D. consules
5. Tua memoria iucunda est
A. nobis
B. nostrum
C. nostris
D. nos

Zadanie 4. (5 pkt)

Uzupełnij zdania formami utworzonymi od zaproponowanych w nawiasach. Wpisz w lukę właściwą formę.

1. Clamabat ille miser civem Romanum (Marcus,-i) esse.
2. Segesta est oppidum, quod demonstrant (condo, condere, condidi, conditum) ab Aenea.
3. Ipse (Carthago,-inis) se recipit.
4. Hoc est (disco, discere, didici) tempus.
5. (perterreo, perterrere, perterrui, perterritum) exercitu Labienus procedit.

Część II – przekład tekstu

Zadanie 5. (50 pkt)

Dokonaj przekładu na język polski jednego z dwóch podanych niżej fragmentów dzieł autorów klasycznych.

Tekst nr 1

Marcus T. Cicero, *Cato Maior sive de senectute*, XVIII, 62-63

Sed in omni ratione mementote eam me senectutem laudare, quae fundamentis adulescentiae constituta sit. Ex eo efficitur, id quod ego magno quondam cum assensu omnium dixi, miseram esse senectutem, quae se oratione defenderet. Non cani nec rugae repente auctoritatem arripere possunt, sed honeste acta superior aetas fructus capit auctoritatis extremos. Haec enim ipsa sunt honorabilia, quae videntur levia atque communia, salutari, appeti, decedi, assurgi, deduci, reduci, consuli; quae et apud nos et in aliis civitatibus, ut quaeque optime morata sit, ita diligentissime observantur. Quin etiam memoriae proditum est, cum Athenis ludis quidam in theatrum grandis natu venisset, magno consessu locum nusquam ei datum a suis civibus; cum autem ad Lacedaemonios accessisset, qui legati cum essent certo in loco considerant, consurrexisse omnes illi dicuntur et senem sessum recepisse.

Objaśnienia

Athenae,-arum – Ateny

Lacedaemonii,-orum – Lacedemończycy, mieszkańcy Lakonii

Tekst nr 2

Lucius A. Seneca, *De tranquillitate animi*, IX

Quadraginta milia librorum Alexandriae arserunt; pulcherrimum regiae opulentiae monumentum alius laudaverit, sicut et T. Livius, qui elegantiae regum curaeque egregium id opus ait fuisse: non fuit elegantia illud aut cura, sed studiosa luxuria, immo ne studiosa quidem, quoniam non in studium sed in spectaculum comparaverant, sicut plerisque, ignaris etiam puerilium litterarum, libri non studiorum instrumenta, sed cenationum ornamenta sunt. Paretur itaque librorum quantum satis sit, nihil in apparatus. Honestius, inquis, hoc se impensae quam in Corinthia pictasque tabulas effuderint. Vitiosum est ubique quod nimium est. Cur ignoscas homini armaria et citro atque ebore captanti, corpora conquiriti aut ignotorum auctorum aut improbatorum et inter tot milia librorum oscitanti, cui voluminum suorum frontes maxime placent titulique? Apud desidiosissimos ergo videbis quicquid orationum historiarumque est, tecto tenus extracta loculamenta.

Objaśnienia

Alexandria,-ae – Aleksandria, miasto w Egipcie

T. Livius,-ii – Tytus Liwiusz, historyk rzymski, autor dzieła „Ab Urbe condita”

Corinthia,-arum – tu: wyroby korynckie, ceramika koryncka, sztuczne wyroby rzemieślnicze

Część III – pisanie własnego tekstu

Zadanie 6. (30 pkt)

Temat:

Analizując materiał tekstowy i ikonograficzny, określ, jakie motywy kierowały człowiekiem, który chciał podróżować i zdobyte w ten sposób wiedzę i doświadczenia przekazywać innym.

Herodot, *Dzieje*, Księga I, tł. S. Hammer

W Asyrii jest jeszcze wiele innych miast, lecz najsłynniejszym i najsilniejszym [...] był Babilon, które to miasto tak wygląda: leży na wielkiej równinie i tworzy czworobok, którego każdy front wynosi sto dwadzieścia stadiów – to czyni w całości obwód miasta o czterystu osiemdziesięciu stadiach. [...] A zbudowane jest tak porządnie jak żadne inne ze znanych nam miast. Naprzód biegnie dokoła niego głęboki i szeroki rów pełen wody, potem idzie szeroki na pięćdziesiąt królewskich łokci mur. [...] Miasto składa się z dwóch części, bo dzieli je rzeka, która zwie się Eufkrat. Wypływa on z Armenii, jest wielki, głęboki i rwący, a wpada do Morza Czerwonego. [...] Samo miasto pełne jest trzy- i czteropiętrowych domów, a przecięte jest prostymi ulicami, które biegną bądź równoległe do rzeki, bądź też w poprzek do niej.

Publiusz K. Tacyt, *Germania*, tł. S. Hammer

Germanię, w pojęciu jej całości, oddzielają od Galów, Retów i Panończyków rzeki Ren i Dunaj, od Sarmatów i Daków wzajemna trwoga albo góry; resztę opływa Ocean, obejmując rozległe wydzęcia lądu i niezmierne obszary wysp, gdzie poznano niedawno pewne wolne ludy i królestwa, które wojna odkryła. Ren, wypływając z niedostępnego i stromego szczytu Retyckich Alp, skręca lekko na zachód i wpada do Oceanu Północnego. Dunaj wytryska z miękko i łagodnie wznoszącego się grzbietu góry Abnoby, dopływa następnie do większej liczby ludów, aż sześciu odnogami wpada do Morza Pontyjskiego; siódme ujście wsiąka w bagna.

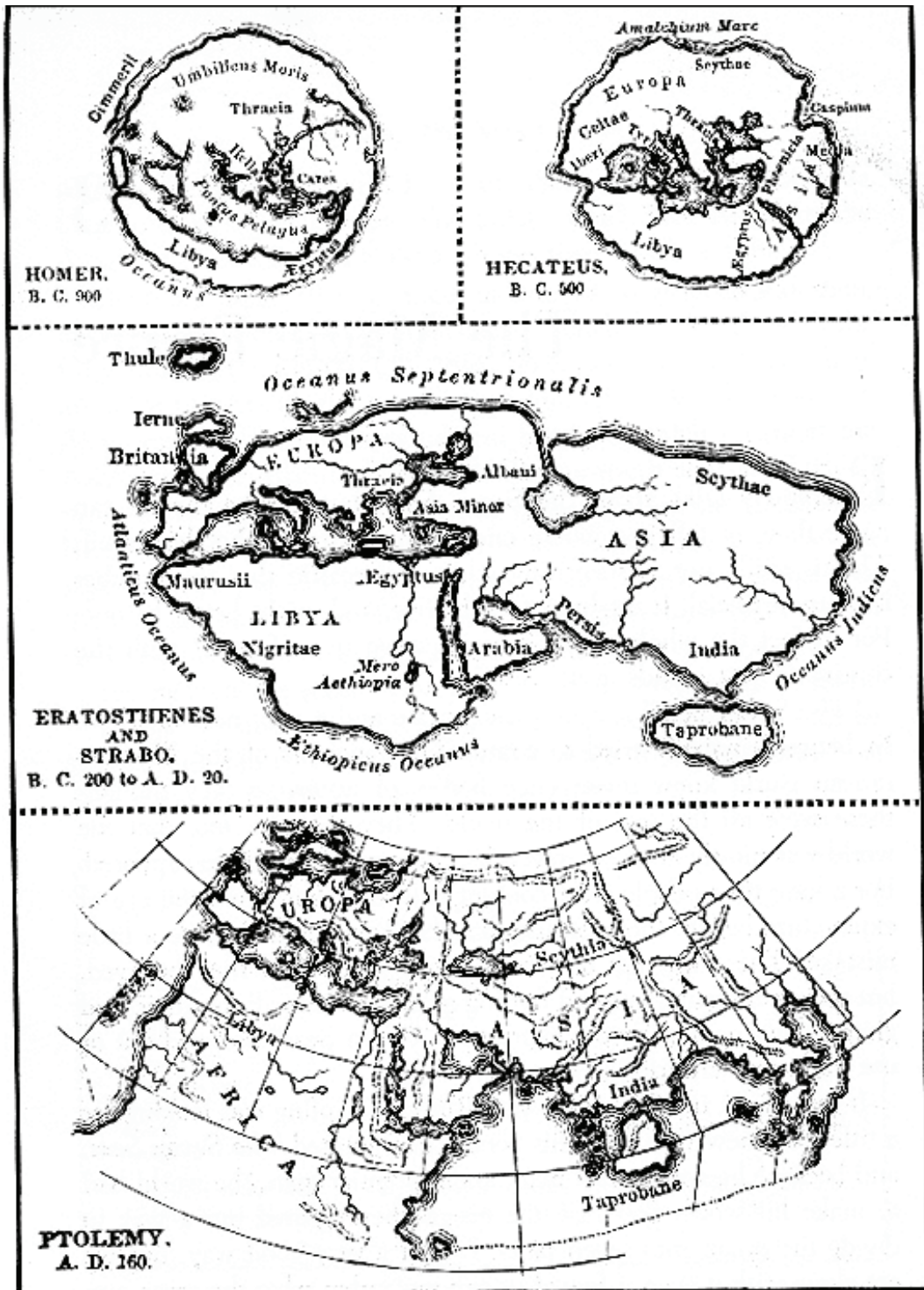
Samych Germanów byłbym skłonny uważać za tubylców, którzy z innymi ludami bynajmniej nie są zmieszani przez imigrację i związki gościnności [...].

Zbigniew Herbert, *Labirynt nad morzem. Próba opisanie krajobrazu greckiego*

Dzisiejsze Morze Śródziemne jest tym, co pozostało z dawnej Tetydy. Z jej odmętów wydobyła się siłą wybuchów wulkanicznych dzisiejsza Grecja. Zarysy lądów i mórz uformowały się dopiero w ostatniej epoce historii Ziemi. [...] Na półwyspie i na wyspach Hellady zdarzyło się w czasach historycznych ponad 300 trzęsień ziemi.

Z każdego niemal wzniesienia widać morze. Zamyka horyzont płaską linią, która powinna dawać ucieszenie. A nawet, gdy jest ono spokojne, gdy nie szturmuje ziemi, jego głęboki kolor przypomina, że jest przepaścią przykrytą lustrem. [...] Między światłem i cieniem jest ostra, diamentem wyrysowana linia, bez całej gamy szarości i półcieni, znanych z krajów Północy. Grecy pokrywali kamienie swoich świątyń malowidłami, aby nie osłepnąć.

Starożytne mapy świata.
Wyobrażenia świata według Homera, Hekatajosa, Eratostenesa i Ptolemeusza.

WYPRAĆOWANIE

Dotted lines for writing.

A series of 26 horizontal dotted lines for writing.

BRUDNOPIS